

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 50/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om beräkning av solvensgrän- sen för pensionsanstalter och om täckning av ansvarsskulden samt till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 30 november 2010 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om täckning av ansvarsskulden samt till vissa lagar som har samband med den (RP 273/2010 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- direktör Heli Backman och matematiker Pirjo Moilanen, social- och hälsovårdsministeriet
- finansråd Urpo Hautala, finansministeriet
- aktuariechef Jaakko Aho, Pensionsskyddscentralen
- byråchef Matti Koivu, Finansinspektionen
- direktör Hillevi Mannonen, Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen

- chefsaktuarie Hannu Parviainen, Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Tapiola
- aktuariedirektör Pasi Mustonen, Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma
- aktuariedirektör Mikko Karpoja, Ömsesidiga försäkringsbolaget Pensions-Fennia
- direktör Matti Leppälä, Arbetspensionsförsäkrarna TELA
- jurist Ismo Heinström, Pensionsstiftelseför-
eningen PSF rf
- jurist Jarmo Pätäri, Akava ry
- expert Antti Tanskanen, Finlands näringsliv
rf
- ekonomisk expert Ville Kopra, Finlands
Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- direktör Markku Salomaa, Tjänstemannacen-
tralorganisationen FTFC rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av Företagarna i Finland.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om täckning av ansvarsskulden, lagen om pension för arbetstagare, lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag, lagen om pensionsstiftelser och lagen om försäkringskassor.

Den klassificering av placeringar som används vid beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter som bedriver arbetspensionsverksamhet ändras för att den nya klassificeringen bättre ska återspegla riskerna i anslutning till placeringarna, i synnerhet kreditrisken. Värdena

för de parametrar som används i formeln för beräkning av solvensgränsen bestäms genom förordning av statsrådet. Syftet med ändringarna är att bedömningen av placeringsriskerna ska bli mer exakt.

Arbetspensionsanstalterna ska rapportera sin soliditet till Finansinspektionen beräknad enbart enligt placeringarnas faktiska risk. De begränsningar som gäller arbetspensionsanstalternas användning av derivat preciseras och fastställandet av andelen av den ansvarsskuld som är bunden till aktieavkastningen vid tillämpning av kalkylen för beräkning av solvensgränsen ändras.

Bland bestämmelserna om täckning av ansvarsskulden ändras bestämmelsen om placeringar i andra stater än EES- och OECD-stater, bestämmelsen om placeringar i skuldförbindelser utan säkerhet och bestämmelsen om placeringar i ett enda samfund. Dessutom ändras definitionen av offentlig handel och bestämmelserna om förvaring av täckningsförteckningen.

Värdet på den avsättningskoefficient som används vid beslut om komplettering av pensionsanstalternas pensionsansvar fastställs fyra gånger om året. Även bestämmelser om beloppet av det verksamhetskapital som överförs för att användas vid överföring av arbetsgivarspecifika försäkringsbestånd, försäkringsverksamhet eller ansvar ska utfärdas genom förordning fyra gånger om året. För överlåtelse av arbetsgivarspecifikt försäkringsbestånd eller försäkringsverksamhet och för överföring av ansvar föreslås en tidsfrist på ett halvt år från det att avtalet ingicks.

Till lagen om pensionsstiftelser och lagen om försäkringskassor fogas bestämmelser om överföring av övertäckning från en avdelning som beviljar tilläggsförmåner till pensionsanstaltens verksamhetskapital. Dessutom föreslås det att bestämmelserna om upplösande av tilläggsförsäkringsansvar när verksamhetskapitalet överstiger maximibeloppet ska kompletteras.

Lagarna avses träda i kraft den 31 mars 2011.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Arbetspensionsmedlen ska enligt lag placeras på ett inkomstbringande och betryggande sätt. Betryggande betyder i praktiken att placeringarna sprids och att onödiga risker inte tas. Därför har man i lagstiftningen satt gränser för placering av pensionsmedel i högriskobjekt. Å andra sidan förutsätter lagens krav på räntabilitet att placeringarna ger en avkastning som inte bara tryggar värdet på medlen utan också ökar deras reella värde. För att arbetspensionsmedlen ska ge bättre avkastning krävs det också riskfyllda investeringar. Den vägen kan man dels täcka pensionsansvaret, dels hålla pensionspremierna på skälig nivå.

Bestämmelserna om täckning och solvens i fråga om arbetspensionsbolag ändrades i början av 2007. Då infördes i lagen skyldigheten att bedöma placeringarna utifrån deras faktiska risk i stället för utifrån deras juridiska form. Genom att fokus sätts på den faktiska risken kan såväl

pensionsanstalter som tillsynsmyndigheter bättre bilda sig en uppfattning om anstalternas solvens.

De nu föreslagna ändringarna syftar till att beräkningen av solvensgränsen ska bygga på en exaktare bedömning av risken i fråga om olika placeringar. I fortsättningen kommer exempelvis riskklassificeringen för obligationslån i euro att grunda sig på den kreditrisk som hänför sig till skuldebrevet eller den som emitterat det och inte på kreditklassificeringen av skuldebrevet eller dess emittent. De här tekniska ändringarna av mått och klassificering avser att göra det lättare att prognostisera de faktiska riskerna.

De nya bestämmelserna påverkar i viss mån de nuvarande kraven på solvens för olika företag. Beroende på placeringsfördelningen stiger solvensgränsen en aning för vissa och sjunker för andra. I snitt stiger gränsen med en procentenhet. Även med de nya måtten uppfyller samtliga pensionsanstalter solvenskravet.

I propositionen föreslås det också att avsättningskoefficienten för pensionsansvaren och beloppet av det verksamhetskapital som överföres ses över en gång per kvartal för att de bättre ska motsvara det faktiska läget. Förslaget är motiverat, eftersom man då snabbare kan reagera på fluktuationer på penningmarknaden.

Finanskrisen som bröt ut 2008 visade att bestämmelserna om ansvarsskuld och solvens för arbetspensionsanstalter inom den privata sektorn inte är flexibla nog med tanke på plötsliga förändringar på finansieringsmarknaden. Bestämmelserna ändrades genom en temporär lag, vars giltighetstid förlängts till utgången av 2012. Tanken är att man innan giltighetstiden löper ut ska bereda förslag till ändringar i den permanenta lagstiftningens solvensbestämmelser utifrån de förslag som lagts fram av en expertgrupp vid social- och hälsovårdsministeriet som utrett solvensreglerna. Syftet med totalreformen är att förbättra arbetspensionsanstalternas riskkapacitet på sikt och deras beredskap att hantera exceptionella omständigheter. De nu föreslagna ändringarna är det första steget i reformen.

Utskottet anser förslagen vara bra. Det är också viktigt att man fortsätter översynen av solvensbestämmelserna. När reformen väl är genomförd bör man även titta på vilka effekter de nya solvensbestämmelserna haft på reglerna om överlåtelse av försäkringsbestånd. Utskottet har redan tidigare konstaterat att ändringarna i solvensbestämmelserna lämpligen bör göras med tillräcklig framförhållning och med en tillräcklig övergångstid för att pensionsanstalterna ska få tillräckligt med tid att anpassa risknivån efter dem (ShUB 3/2010 rd).

Utskottet föreslår preciseringar i vissa hänvisningsbestämmelser i 6 § i lagförslag 1.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 2—7 utan ändringar och

godkänner lagförslag 1 enligt propositionen men 6 § med följande ändringar:

Utskottets ändringsförslag

Lagförslag 1

6 §

Placeringsgrupper

Placeringsgrupperna är följande:

I penningmarknadsinstrument

- 1) borgensmannen är en EES- eller OECD-stat, landskapet Åland, en internationell organisation med åtminstone en EES- eller OECD-stat som medlem, eller en i en EES- eller OECD-stat belägen kommun eller samkommun eller sådan församling som är ett offentligt samfund eller något annat med dem jämförbart regionalt offentligt samfund som har rätt att ta ut skatt eller vars medlemmar har en sådan rätt, samt fordringar i fråga om den ansvarsfördelning som avses i 183 § i lagen om pension för *arbetstagare* (395/2006) och i 138 § i lagen om pension för *företagare* (1272/2006) och sådana fordringar hos staten som avses i 152 § i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) och i 135 och 135 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006), samt fordringar för försäkringspremier och pensionsstiftelsers återlån jämte ränta, förutsatt att återlånen har betryggande säkerhet,
 - (2—4 punkten som i RP)
 - II (1—5 punkten som i RP)
 - III (1—4 punkten som i RP)
 - IV (1—3 punkten som i RP)
 - V (1—4 punkten som i RP)
 - (2 mom. som i RP)

ShUB 50/2010 rd — RP 273/2010 rd

Helsingfors den 27 januari 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Inkeri Kerola /cent
vordf. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Maria Guzenina-Richardson /sd
Arja Karhuvaara /saml
Sanna Lauslahti /saml

Markku Pakkanen /cent
Päivi Räsänen /kd
Paula Sihto /cent
Satu Taiveaho /sd
Lenita Toivakka /saml
ers. Aila Paloniemi /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.